

TJÄNSTESKRIVELSE
2024-05-03
DNR:

Kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen ställer sig bakom yttrande daterat 2024-05-03 från kommunstyrelsens förvaltning.

Ärendebeskrivning

Den 29 april 2024 återremitterades ärende KS 2024-164, gällande nedläggning av Ahla och Genevad skola med följande beslut:

ärendet återremitteras till kommunstyrelsen för att utreda vad en skolnedläggning i Ahla och Genevad innebär för dessa två orter och deras omgivningar samt vad det innebär för kommunen i sin helhet.

Kommunstyrelsens förvaltning har tagit fram ett yttrande daterat 2024-05-03

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens förvaltningens yttrande den 3 maj 2024.

Anders Einarsson
Kommunchef

Kristoffer Dehlin
Ekonomichef

Mikael Lennung
Planerings- och exploateringschef

Agnes Marklund
Översiktsplanerare

YTTRANDE
2024-05-03
DNR: KS 2024-164

Kommunstyrelsen

Yttrande

Yttrande gällande återremiss i ärende KS 2024-164 enligt beslut i kommunfullmäktige 2024-04-29, § 54.

Översiktsplan 2050

Samrådsförslaget till Översiktsplan 2050 förtydligar var vi ska växa tillsammans med tydliga argument om varför just de platserna är hållbara och lämpliga. Samrådsförslaget tydliggör kommunens politiska viljeinriktning.

Laholms kommun har goda förutsättningar för att vara en attraktiv boendekommun. Bra kvalitet på skolor är en viktig del i att bygga en välmående boendeoas.

Indelning av orter

I samband med framtagandet av Översiktsplan 2050 (på samråd 1 maj till 31 augusti 2024) har en ny strategisk inriktning tagits fram där tätorterna delas in i tre grupper: centralort, serviceort och boendeort. Inriktningen skapar en tydlighet för var service och nya bostäder ska prioriteras. Detta ger boende och inflyttande en tydlighet i var kommunal service kommer att lokaliseras. Genom att koncentrera service till ett mindre antal tätorter skapar vi bättre förutsättningar för en välfungerande service av hög kvalitet.

Översiktsplanen pekar ut fyra serviceorter, Knäred, Veinge, Våxtorp & Kusten. Kommunens serviceorter erbjuder privat och offentlig service till sina invånare samt omgivande orter och landsbygd. Utbudet av service varierar mellan serviceorterna, men kan till exempel vara grundskola, matbutik och vård. Genom att utveckla serviceorterna ökar underlaget för fortsatt service, vilket är viktigt för både tätorterna i sig och för en levande landsbygd. Utöver Laholm stad utgör serviceorterna kommunens större tyngdpunkter vad gäller invånare och service. Valet av serviceorter baseras på folkmängd, kollektivtrafikförbindelser och serviceutbud.

I boendeorterna ligger tyngdpunkten på att bevara och värna befintliga värden och bygga ut med enstaka mindre bostadsområden. Service erbjuds i huvudsak i centralorten och närliggande serviceort eftersom det låga befolkningsunderlaget i boendeorterna gör det svårt att upprätthålla service av god kvalitet. Även om viss service, så som förskola, finns i en del av boendeorterna.

Målbilder och planeringsprinciper

Koncentreringen av service till serviceorterna och centralorten baseras på kommunens vision om att *Laholm vill bli fler för en starkare framtid. Här förenas livskvalitet och tillväxt för en hållbar utveckling* samt översiktsplanens målbild *Laholm växer till en ännu mer välmående och attraktiv boendekommun*. En del i visionen och målbilden är att kunna erbjuda god service och skola.

Det krävs strategisk planering av skolor för att kunna erbjuda skolor med hög kvalitet och trygga samt hälsosamma miljöer som ger barnen förutsättningar att utvecklas och lära sig på bästa sätt. Strukturen av skolor behöver ses i relation till integration, bostadsbebyggelse, grönområden och transportinfrastruktur. Var förskolan eller skolan lokaliseras påverkar förutsättningarna att åstadkomma goda lär- och livsmiljöer både inomhus och utomhus.

För att ytterligare stärka förutsättningarna för att kunna erbjuda god service (inklusive skolor) har ett antal ställningstaganden formulerats kopplat till planeringsprincipen *Vi förbättrar servicen till våra kommuninvånare*:

- **Vi koncentrerar** kommunal service till Laholms stad och utpekade serviceorter
- **Vi planerar** vår service utifrån större, mer flexibla och centraliserade enheter

Gällande översiktsplan - Framtidsplan 2030

Även gällande översiktsplan, Framtidsplan 2030, använder sig av begreppet serviceort för att förklara servicenivån i olika orter i kommunen.

Utvecklingsstrategin för kommunen definierar de olika orterna i följande kategorier, centralort, stationsort, kustort, serviceort och övrig tätort. Med kategoriseringen följer en målsättning och förväntan om hur orternas karaktär och utbud ska utvecklas. Centralorten tillmäts störst betydelse och därunder serviceorter. Återstående tätorter är betydligt mindre och med en lägre servicenivå. Genevad och Ahla är inte utpekade som serviceorter och förklaras med en lägre servicenivå.

Påverkan på attraktivitet

Planerings- och exploateringsenheten upplever inget stort exploateringsstryck i någon av de berörda orterna eller dess närhet. I Ahla är det enstaka förfrågningar om byggnation på landsbygden utanför byn. I Genevad har tomtförsäljningen gått trögt under många år med undantag för en intressent som byggde sex parhus för några år sedan. Dessa tomter har stått osålda i många år innan dess.

De få kontakter som enheten haft med intressenter på byggnation i Genevad framhäver ortens närhet till Halmstad och den lägre prisnivån på hus. Generellt upplever enheten att närhet till förskola är viktigt för inflyttare. Kvaliteten på skolan är också en viktig faktor för att vara en attraktiv bostadsort. I Ahla är det den vackra landsbygden runt byn och närheten till Lagan och Laholm som är lockande.

God ekonomisk hushållning – ansvar för kommunens ekonomi

Kommunallagen 11 kap, 1 § deklarerar tydligt att en kommun ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Utifrån detta har fullmäktige i Laholm fastställt riktlinjer för vad som är god ekonomisk hushållning.

Riktlinjerna avger följande inriktning. Kommunens ekonomiska planering ska präglas av en långsiktig ekonomisk hushållning som ytterst syftar till att varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Avsikten är vidare att nuvarande generation inte får lägga över kostnader på framtidens generation.

För att klara den ekonomiska hushållningen måste resursåtgången av kommunala medel säkerställas för att kunna leverera en kostnadseffektiv verksamhet som är

ändamålsenlig. För att klara av detta uppdrag måste den långsiktiga planeringen och framförhållningen vara tydlig.

Ställningstagandena i frågan om den förändrade skolorganisationen är att kommunens ansvar är att skapa så goda ekonomiska möjligheter att bedriva verksamheten ändamålsenligt för dagens invånare och samtidigt inte överskjuta ekonomiska effekter på kommande invånare. Ställningstagande är således att skapa bättre ekonomiska möjligheter för kommunen och facknämnden både nu och över tid framöver. Genom vägvalet som är framlagt om anpassningar i skolorganisationen tas således ansvar både för nuvarande invånare såsom för kommande generation.

Skolnedläggning i Ahla och Genevad

Med anledning av både Framtidsplan 2030 och samrådsförslaget för Översiktsplan 2050s strategiska inriktningar, där Genevad pekas ut som boendeort och Ahla som återstående tätort, är en nedläggning av skolorna i Ahla och Genevad i linje med kommunens strategiska viljeinriktning.

Välfungerande skolor och förskolor är grundläggande för en välmående boendekommun. Det krävs strategisk planering av skolor för att kunna erbjuda skolor med hög kvalitet och trygga samt hälsosamma miljöer som ger barn förutsättningar att utvecklas och lära sig på bästa sätt. Strukturen av skolor behöver ses i relation till integration, bostadsbebyggelse, grönområden och transportinfrastruktur.

Sammanfattningsvis bedömer planerings- och exploateringsenheten att det inte är skolan i respektive ort som är den avgörande faktorn för majoriteten av invånare och att avsaknad av skola på orten på sikt inte påverkar attraktiviteten negativt.

Anders Einarsson
Kommunchef

Kristoffer Dehlin
Ekonomichef

Mikael Lennung
Planerings- och exploateringschef

Agnes Marklund
Översiktsplanerare